

Редакція:

Міністерство праці та соціальної політики України
Департамент по нагляду за охороною праці України
(Держнагляд охорони праці)

Державний нормативний акт про охорону праці

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінпраці України

20.04.2001 № 184

П Р А В И Л А

охорони праці під час виконання робіт в захищеному ґрунті

Київ

Передмова

Розроблено: Науково-виробничим інженерним центром по охороні праці в сільському господарстві (Укрсільгоспохоронпраці) Міністерства аграрної політики України.

Внесено:Управлінням по нагляду в АПК Держнаглядохоронпраці.

Уведено:З уведенням у дію цих Правил вважати такими, що не застосовуються на території України:

НАОП 2.1.10-1.01-86. Правила безпеки при виробництві та післязбиральній обробці продукції рослинництва у системі Держагропрому СРСР у розділі “Роботи в захищеному ґрунті”. Затверджено Держагропромом СРСР 16.10.1987 р.

НАОП 2.1.10-2.11-81. ОСТ 46.3.1.115-81. Проведення робіт у теплицях. Вимоги безпеки. Затверджено Мінсільгоспом СРСР у 1981 р.

НАОП 2.2.00-2.01-84. ОСТ 46.3.1.168-84. Застосування пестицидів у теплицях. Вимоги безпеки. Затверджено Мінсільгоспом СРСР у 1984 р.

НАОП 2.2.00-2.06-82. ОСТ 46.3.1.123-82. Обслуговування обладнання у теплицях. Вимоги безпеки. Затверджено Мінсільгоспом СРСР у 1982 р.

НАОП 2.2.00-2.07-81. ОСТ 46.3.1.118-81. Експлуатація споруд теплиць. Вимоги безпеки. Затверджено Мінсільгоспом СРСР у 1981 р.

З М І С Т

Розд.		Стор.
1	Галузь застосування	1
2	Терміни та визначення, які застосовуються у Правилах	1
3	Нормативні посилання	2
4	Загальні положення	7
5	Вимоги безпеки до території, виробничих приміщень та майданчиків	9
6	Вимоги безпеки до виробничого обладнання та організації робочих місць	11
7	Вимоги безпеки під час виконання виробничих процесів	12

7.1	Підготовкой обробітокґрунту	12
7.2	Догляд за рослинами	13
7.3	Захист рослин від шкідників і хвороб	14
7.4	Збирання, транспортування і зберігання врожаю	15
7.5	Ліквідаційні заходи і знешкодження	16
8	Вимоги безпеки під час обслуговування обладнання	19
8.1	Обслуговування систем тепло - газопостачання і вентиляції	19
8.2	Обслуговування систем водопостачання й каналізації	20
8.3	Обслуговування обладнання, яке працює під тиском	20
8.4	Обслуговування електроустановок і електрообладнання	20
8.5	Обслуговування навантажувальних, транспортних і ґрунтообробних засобів	22
9	Вимоги безпеки під час скління та герметизації теплиць	22
10	Вимоги безпеки під час монтажу й експлуатації плівкового огороження теплиць	24
11	Пожежна безпека	24
12	Вимоги щодо застосування засобів захисту працюючих	24
13	Режими праці й відпочинку	26
14	Вимоги до професійного відбору, навчання та перевірки знань правил безпеки	26
15	Відповідальність за порушення Правил	27

Правила охорони праці під час виконання робіт в захищеному ґрунті (далі - Правила) поширюються на тепличні комбінати, тепличні і парникові господарства незалежно від їх підпорядкування й форми власності.

Правила встановлюють вимоги безпеки праці щодо організації та виконання операцій технологічного циклу, транспортних і вантажно-розвантажувальних робіт, експлуатації електрообладнання й комунікацій, скління й герметизації теплиць, накриття теплиць плівковими матеріалами, виконання робіт із застосуванням пестицидів та агрохімікатів.

2. Терміни та визначення, які застосовуються у Правилах

Терміни	Визначення
Ґрунт	Середовище в теплицях або парниках, сформоване з декількох компонентів, в якому розвивається коренева система рослин
Ґрунт захищений	Тепличні комбінати, тепличні та парникові господарства
Комбінат тепличний	Сукупність теплиць, парників і т. ін. для прискореного масового вирощування рослин
Парник	Малогабаритна культивацийна споруда, яка має бокове огородження і знімну світлопроникну покрівлю; обслуговується працівниками, що знаходяться зовні споруди. Використовується для вирощування рослин

Парникове господарство	Парники, допоміжні будівлі і споруди, дороги, інженерні комунікації та територія, на якій вони розміщені
Споруда культивацийна	Теплиця або парник
Субстрат	Інертні матеріали, які використовуються замість ґрунту під час вирощування рослин гідропонним методом
Теплиця	Середньо- або великогабаритна культивацийна споруда, огорожена склом або плівкою; обслуговується працівниками, що знаходяться в середині споруди. Використовується для вирощування рослин. .
Тепличне господарство	Теплиці, допоміжні будівлі і споруди, дороги, інженерні комунікації та територія, на якій вони розміщені

3. Нормативні посилання

№ з/п	Позначення нормативно-го акта	Назва	Ким, коли затверджено, реєстрація у Мін'юсті України
1	2	3	4
1		Закон України “Про охорону праці”	
2		Закон України “Про пожежну безпеку”	
3		Закон України “Про пестициди і агрохімікати”	
4		Кодекс Законів про працю	

		України	
5		Порядок одержання допуску (посвідчення) на право роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами	Затверджено Постановою КМ України від 18.05.95 № 746
6	ДНАОП 0.00-1.07-94	Правила будови і безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском. Зміни:	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 18.10.94 № 104. Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 11.07.97 № 183
7	ДНАОП 0.00-1.11-98	Правила будови і безпечної експлуатації трубопроводів пари і гарячої води	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці 08.09.98 № 177. Зареєстровано в Мін'юсті 07.10.98 за № 636/3076
8	ДНАОП 0.00-1.20-98	Правила безпеки систем газопостачання України	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 01.10.97 № 254. Зареєстровано в Мін'юсті 15.05.98 за № 318/2758
9	ДНАОП 0.00-1.21-98	Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці 09.01.98 № 4. Зареєстровано в Мін'юсті 10.02.98 за № 93/2533
1	2	3	4
10	ДНАОП 0.00-1.22-72	Правила техніки безпеки при експлуатації тепловикористовуючих установок і теплових мереж	Затверджено Головдерженергонаглядом Міненерго СРСР 15.06 72
11	ДНАОП 0.00-3.01-98	Типові норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці 10.06.98 № 117.

		засобів індивідуального захисту працівникам сільського та водного господарства	Зареєстровано в Мін'юсті 14.07.98 за № 449/2889
12	ДНАОП 0.00-4.12-99	Типове положення про навчання з питань охорони праці	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 17.02.99 № 27. Зареєстровано в Мін'юсті 21.04.99 за № 248/3541
13	ДНАОП 0.00-4.26-96	Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 29.10.96. № 170. Зареєстровано в Мін'юсті 18.11.96 за № 667/1692
14	ДНАОП 0.00-8.02-93	Перелік робіт з підвищеною небезпекою	Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці від 03.11.92. № 123. Зареєстровано в Мін'юсті 23.12.93 за № 196
15	ДНАОП 0.01-1.01-95	Правила пожежної безпеки в Україні (НАПБ А 01.001-95)	Затверджено МВС України 14.06.95. Зареєстровано в Мін'юсті 14.07.95 за № 219/755
16	ДНАОП 0.03-1.08-73	Санітарні правила зберігання, транспортування та застосування мінеральних добрив у сільському господарстві № 1049-73	Затверджено МОЗ СРСР в 1973 р.
17	ДНАОП 0.03-3.12-84	Санітарні норми вібрації робочих місць № 3044-84	Затверджено МОЗ СРСР 15.06.1984
18	ДНАОП 0.03-3.14-85	Санітарні норми допустимих рівнів шуму на робочих місцях. № 3223-85	Затверджено МОЗ СРСР 12.03.85.

19	ДНАОП 0.03-1.12-98	Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві. ДСП 8.8.1	Затверджено Постановою Головного державного санітарного лікаря України 03.08 98 № 1
20	ДНАОП 0.03-3.20-93	Орієнтовно безпечні рівні впливу шкідливих речовин у повітрі робочої зони ОБВР 12-93. (Доповнення № 4 до переліку ОБУВ 5203-90)	Затверджено МОЗ України у 1993 р.
1	2	3	4
21	ДНАОП 0.03-3.28-93	Граничні норми підймання і переміщення важких речей жінками	Затверджено наказом МОЗ України 10 12 93 № 241. Зареєстровано в Мін'юсті України 10 12 93 за № 194
22	ДНАОП 0.03-4.02-94	Положення про медичний огляд працівників певних категорій	Затверджено наказом МОЗ України від 31.03.94 № 45. Зареєстровано в Мін'юсті 21.06.94 за № 136/345
23	ДНАОП 0.03-8.08-93	Перелік важких робіт і робіт з шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок	Затверджено наказом МОЗ України від 31.03.94 № 46. Зареєстровано в Мін'юсті 28.07.94 за № 176/385
24	НАОП 2.2.00-1.10-88	Правила будови і безпечної експлуатації фреонових холодильних установок	Затверджено Держагропромом СРСР 27.02.88
25	НАОП 8.1.00-1.04-90	Правила будови і безпечної експлуатації аміачних холодильних установок	Затверджено Держкомітетом Ради Міністрів СРСР з питань продовольства і закупок 27.09.90
26	ДСТУ 2189-93	ССБП. Машини сільськогосподарські навісні та причіпні. Загальні вимоги безпеки	
27	ГОСТ 12.0.003-74	ССБП. Небезпечні і шкідливі виробничі фактори.	

		Класифікація. Зміни:	1978 р.
28	ГОСТ 12.1.003-83	ССБП. Шум. Загальні вимоги безпеки. Зміни:	1989 р.
29	ГОСТ 12.1.004-91	ССБП. Пожежна безпека. Загальні вимоги. Зміни:	1989 р.
30	ГОСТ 12.1.005-88	ССБП. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони	
31	ГОСТ 12.1.012-90	ССБП. Вібраційна безпека. Загальні вимоги. Зміни:	1998 р.
32	ГОСТ 12.1.019-79	ССБП. Електробезпека. Загальні вимоги і номенклатура видів захисту. (СТ СЕВ 4830-84). Зміни:	1986 р.
33	ГОСТ 12.1.030-81	ССБП. Електробезпека. Захисне заземлення, занулення. Зміни:	1987 р.
1	2	3	4
34	ГОСТ 12.2.003-91	ССБП. Обладнання виробниче. Загальні вимоги безпеки	

35	ГОСТ 12.2.013.0-91	ССБП. Машини ручні електричні. Загальні вимоги безпеки і методи випробовувань	
36	ГОСТ 12.2.019-86	ССБП. Трактори й машини самохідні сільськогосподарські. Загальні вимоги безпеки Зміни:	1986 1987, 1989, 1990, 1992 рр.
37	ГОСТ 12.3.002-75	ССБП. Процеси виробничі. Загальні вимоги безпеки (СТ СЕВ 1728-89) Зміни:	1980, 1991 рр.
38	ГОСТ 12.3.006-75	Експлуатація водопровідних і каналізаційних споруд і мереж. Загальні вимоги безпеки	
39	ГОСТ 12.3.010-82	ССБП. Тара виробнича. Вимоги безпеки під час експлуатації	
40	ГОСТ 12.3.041-86	ССБП. Застосування пестицидів для захисту рослин. Вимоги безпеки	
41	ГОСТ 12.4.009-83	ССБП. Пожежна техніка для захисту об'єктів. Основні види. Розміщення і обслуговування. Зміни:	1989
42	ГОСТ 12.4.011-89	ССБП. Засоби захисту працюючих. Загальні вимоги й класифікація	
43	ГОСТ 12.4.021-75	ССБП. Системи вентиляційні. Загальні вимоги. Зміни:	1998 р.
44	ГОСТ	ССБП. Кольори сигнальні і	

	12.4.026-76	знаки безпеки. Зміни:	1980, 1986 рр.
45	ГОСТ 12.4.041-89	ССБП. Засоби індивідуального захисту органів дихання фільтрувальні. Загальні технічні вимоги	
46	ГОСТ 12.4.103-83	ССБП. Одяг спеціальний захисний, засоби індивідуального захисту ніг і рук. Класифікація	
47	ГОСТ 12.4.122-83	Коробки фільтрувально-поглинаючі для промислових протигазів. Технічні умови. Зміни:	1988 р.
48	ГОСТ 26887-86	Площадки й драбини для будівельно-монтажних робіт. Загальні технічні вимоги	
1	2	3	4
49	ГОСТ 5375-79	Чоботи гумові формові. Технічні умови	
50	СНиП 2.03.11-85	Захист будівельних конструкцій від корозії	
51	СНиП 2.04.05-91	Опалення, вентиляція й кондиціювання	
52	ДБН В.2.2-2-95	Будинки і споруди. Теплиці та парники	
53	СНиП 2.09.04-87	Адміністративні і побутові будівлі	

54	СНІП ІІ-4-79	Природне й штучне освітлення. Зміни:	БСТ №8, 10 1986 р.
55	СНІП ІІІ-4-80 (вид. 1989 р.)	Техніка безпеки у будівництві	
56	ВНТП-СГП-46-19-96	Тепличні та оранжерейні підприємства. Споруди захищеного ґрунту для фермерських (селянських) господарств	Затверджено Мінсільгосппродом України в 1996 р.
57	НАПБ Б.02.005-94	Типове положення про спеціальне навчання, інструктажі та перевірку знань з питань пожежної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях України	Затверджено наказом МВС України від 17.11.94 № 628. Зареєстровано в Мін'юсті 22.12.94 за № 309/518
58	Наказ	Про удосконалення системи медичних оглядів працівників і водіїв індивідуальних транспортних засобів	Видано МОЗ СРСР 29.09.89 за № 555
59	СанПіН	Санітарні правила й норми з улаштування й експлуатації теплиць і тепличних комбінатів № 5791-91	Затверджено МОЗ СРСР в 1991 р.
60	Санітарні правила	Порядок накопичення, транспортування, знешкодження й поховання токсичних промислових відходів № 3183-84	Затверджено МОЗ СРСР в 1984 р.
61		Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання в Україні	Укрдержхімкомісія
62	ПВЕ	Правила влаштування електроустановок	Затверджено Міненерго СРСР. Видання шосте, перероблене й доповнене

63	ПТЕ	Правила експлуатації електроустановок споживачів	технічної	Затверджено Головдерженергонаглядом Міненерго СРСР 21.12.84 р.
----	-----	--	-----------	--

4. Загальні положення

4.1. Під час проведення робіт в захищеному ґрунті потрібно враховувати небезпечні й шкідливі виробничі фактори, відповідно до ГОСТ 12.0.003-74, які можуть діяти на працівників.

4.1.1. Фізичні небезпечні й шкідливі виробничі фактори:

- ✘ машини й механізми, що рухаються; рухомі частини виробничого обладнання; вироби, заготовки та матеріали, які пересуваються;
- ✘ підвищена запиленість і загазованість повітря робочої зони;
- ✘ підвищена або знижена температура поверхонь обладнання, матеріалів;
- ✘ підвищена або знижена температура повітря робочої зони;
- ✘ підвищений рівень шуму на робочому місці;
- ✘ підвищений рівень вібрації;
- ✘ підвищена вологість повітря;
- ✘ підвищена або знижена рухомість повітря;
- ✘ підвищена напруга в електричній мережі, замикання якої може пройти через тіло людини;
- ✘ відсутність або недостатність природного світла;
- ✘ недостатня освітленість робочої зони;
- ✘ підвищена яскравість світла;
- ✘ прямий і відбитий блискіт;
- ✘ підвищена пульсація світлового потоку;

- підвищений рівень ультрафіолетової радіації;
- підвищений рівень інфрачервоної радіації;
- розміщення робочого місця на значній висоті відносно поверхні землі (підлоги);

яцією з природним або штучним спонуканням згідно ГОСТ 12.4.021-75 і СНиП 2.04.05-91.

10.2. При зварюванні плівки для її нагрівання потрібно використовувати побутову електричну праску потужністю 1кВт; або інші прилади заводського виготовлення, обладнані терморегуляторами. Застосовувати саморобні електронагрівальні прилади не дозволяється.

10.3. Підймання плівкових полотен на покрівлю теплиць потрібно проводити в безвітряну погоду, або при слабому вітрі, із навітряного боку споруди. Монтаж і кріплення полотен проводять, використовуючи спеціальні пристрої: пересувні підмостки, жердини, шнури, гаки тощо.

10.4.

Пошкодження плівкових полотен, (проколи, розрізи, розриви) у процесі експлуатації ліквідовують з використанням драбин-стрем'янок, монтажних драбин або пересувних підмостків, що відповідають СНиП III-4-80, за допомогою клейкої стрічки на поліетиленовій основі. Робота виконується двома працівниками.

11. Пожежна безпека

11.1. Пожежна безпека на об'єктах захищеного ґрунту повинна забезпечуватися шляхом проведення організаційних, технічних та інших заходів відповідно до ДНАОП 0.01-1.01-95 та ГОСТ 12.1.004-91.

11.2. До складів палива, мастильних матеріалів, пестицидів та до майданчиків зберігання й ремонту тари повинні бути влаштовані під'їзди для пожежних автомобілів.

11.3. На дверях або стінах приміщень повинні бути вивішені відповідні знаки безпеки та вказані класи вибухопожежної безпеки згідно з ВБН-СГП-46-3-94.

11.4. На майданчиках для складування тари, зберігання інвентарю, базування машин, механізмів, агрегатів повинні бути необхідні засоби пожежегасіння відповідно до додатку №3 ДНАОП 0.01-1.01-95 та ГОСТ 12.4.009-83.

12. Вимоги щодо застосування засобів захисту працюючих

12.1. Засоби індивідуального захисту працівників повинні відповідати ГОСТ 12.4.011-89.

12.2. Вибір конкретного типу засобів захисту працівників слід здійснювати з урахуванням вимог безпеки для даного процесу або виду робіт і наявності небезпечних і шкідливих виробничих факторів.

12.3. Засоби колективного захисту працівників конструктивно повинні бути з'єднані з виробничим обладнанням або його елементами керування таким чином, щоб у випадку необхідності, виникла примусова дія засобу захисту.

12.4. Засоби індивідуального захисту потрібно застосовувати у тих випадках, коли безпека праці не може бути забезпечена конструкцією обладнання, організацією виробничих процесів, архітектурно-планувальними рішеннями та засобами колективного захисту.

12.5. Порядок забезпечення ЗІЗ працівників визначається ДНАОП 00-4.26-96.

12.6. Забезпечувати працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими ЗІЗ потрібно відповідно до ДНАОП 0.00-3.01-98

12.7. Вибір засобів індивідуального захисту здійснюють відповідно до їх технічних характеристик і фізичних, хімічних, токсичних, бактеріологічних та інших властивостей застосовуваних матеріалів, конкретно для кожного виду робіт або технологічного процесу.

12.8. Засоби індивідуального захисту повинні підбиратися індивідуально для кожного працівника. Підбір ЗІЗ органів дихання і контроль за правильністю їх застосування повинні здійснювати особи, відповідальні за проведення робіт із пестицидами.

Комплект ЗІЗ - спецодяг, спецвзуття, рукавиці, рукавички, захисні окуляри, респіратори або протигази повинні бути закріплені за кожним працівником на весь період роботи.

12.9. Працівники не повинні допускатися до виконання технологічних операцій з пестицидами без ЗІЗ.

12.10. Засоби індивідуального захисту органів дихання повинні мати інструкцію із зазначенням призначення й строку служби виробу, правил його експлуатації та зберігання.

12.11. Працівники повинні бути навчені правилам користування ЗІЗ та найпростішим методам перевірки їхньої справності.

12.12. Респіратори й протигази для захисту органів дихання повинні відповідати вимогам ГОСТ 12.4.041-89, а їх фільтрувальні коробки - ГОСТ 12.4.122-83.

12.13. Разом із респіраторами й протигазами працівникам слід видавати інструкції з їх застосування та паспорти на протиаерозольні і газові фільтри, в яких слід відмічати тривалість роботи, найменування пестициду тощо.

12.14.Відповідно до ДНАОП 0.03-1.12-98:

12.14.1. Під час обприскування малолеткими речовинами потрібно застосовувати респіратори типу Ф-62Ш, «Астра», «Кама».

12.14.2. Під час роботи з леткими сполуками потрібно користуватися універсальними або протигазовими респіраторами типу РУ-60М або РПГ-67 з протигазовими патронами або фільтруючими протигазами.

12.14.3Для захисту від ртутьорганічних препаратів застосовуються патрони марки «РГ», від хлор- і фосфороорганічних пестицидів - марки А і В, кислих парів і газів - марки В, аміаку, сірководню - марки КД.

12.14.4. Під час роботи з малотоксичними, середньотоксичними, в окремих випадках - високотоксичними пилоподібними речовинами повинні застосовуватися ЗІЗ з маркуванням відповідно до ГОСТ 12.4.103-83.

При контактуванні з розчинами потрібно застосовувати спецодяг із маркуванням, виготовлений з тканин із просоченням, а також додаткові ЗІЗ шкіряних покривів - нарукавники із плівкових матеріалів, фартухи.

12.14.5. Для проведення фумігації приміщень і ручного обприскування рослин працівників слід забезпечувати ізолюючими ЗІЗ шкірних покривів або спеціальним одягом з плівкових матеріалів.

12.14.6. Для роботи з розчинами пестицидів, для захисту рук працівників, потрібно забезпечувати гумовими рукавичками з трикотажною основою, що допускають проникливість діючої речовини не більше 10^{-4} г/м², стійкість не нижче 70% і ступінь детоксикації не нижче 95 %; для захисту ніг - гумовими чоботами, за ГОСТ 5375-79, з підвищеною стійкістю до дії пестицидів і дезінфекційних засобів.

12.14.7. Для захисту очей працівників потрібно забезпечувати окулярами закритими типу «Г» або герметичними захисними окулярами типу ПО-2.

12.15. При застосуванні засобів захисту органів дихання потрібно враховувати час захисної дії фільтруючих пристроїв. Заміна цих пристроїв повинна бути своєчасною.

Поява запаху пестициду або іншої речовини, що застосовується, під справною маскою респіратора або протигаза свідчить про непридатність фільтрівних пристроїв, і потребує негайної їх заміни.

12.16. Під час роботи з рідкими азотними мінеральними добривами, працівників потрібно забезпечувати фільтруючими протигазами з коробками типу КД, прогумованими фартухами й нарукавниками та гумовими рукавичками й чоботами

відповідно ГОСТ 5375-79. В аварійних ситуаціях необхідно застосовувати протикислотний костюм з умовним позначенням КК і кисневий прилад.

12.17. Для захисту рук під час роботи з твердими добривами необхідно забезпечувати працівників бавовняними рукавицями з плівковим покриттям.

12.18. Спецодяг для працівників, які контактують із залишковими пестицидами на поверхнях рослин, плодів, обладнання, комунікацій і на ґрунті, повинен захищати відкриті ділянки шкіри тіла (кисті, передпліччя, груди, шию, гомілки).

12.19. Під час роботи з пилоподібними мінеральними добривами та з мінерально-ватними субстратами повинні використовуватися протипилові респіратори Ф-62Ш, «Астра-2», «Лепесток» або універсальний респіратор РУ-60М.

12.20. Спецодяг потрібно зберігати окремо від особистого одягу працівників.

12.21. Після закінчення роботи ЗІЗ підлягають очищенню, знезараженню чи (та) знешкодженню відповідно до вимог ДНАОП 0.03-1.12-98.

12.22. Прання, хімічне чищення, знезараження, знешкодження та ремонт спецодягу слід проводити централізовано. Не дозволяється виносити його з підприємства та брати додому для прання й ремонту.

12.23. Водії транспортних засобів без кабін, з метою запобігання травмуванню стримлячими конструкціями і склом, повинні працювати в захисних касках та спецодязі.

13. Режими праці й відпочинку

13.1. Режими праці й відпочинку для працівників, зайнятих виконанням робіт в захищеному ґрунті, повинні відповідати Кодексу законів про працю України, законодавству України з охорони праці й іншим нормативно-правовим актам.

13.2. Робочий час і відпочинок працівників, встановлюється Правилами внутрішнього трудового розпорядку, розробленого адміністрацією підприємства на основі колективного договору і погодженого з профспівковою організацією.

13.3. При наявності виробничої необхідності (аварійні, ліквідаційні види робіт тощо) тривалість робочого дня може бути збільшена, але не більше як до 10 годин; початок роботи може бути зміщений.

13.4. Тривалість робочого дня при роботі з пестицидами не повинна перевищувати 4-х годин із двогодинним доопрацюванням на операціях, не пов'язаних із шкідливими умовами праці.

При роботі з іншими хімічними сполуками, біологічними засобами захисту рослин і мінеральними добривами тривалість робочого дня повинна складати не більше 6 годин.

13.5. Регламентовані перерви на відпочинок і для вживання їжі слід проводити у спеціально відведених і обладнаних кожному блоці теплиць, кімнатах або кабінах, які відповідають вимогам СНиП 2.09.04-87 з температурою 17-18°C і відотною вологістю повітря не вище 75%.

14. Вимоги до професійного відбору, навчання та перевірки знань правил безпеки

14.1. Відповідно до ДНАОП 0.03-4.02-94 усі особи, які беруть участь у виробничому процесі на підприємстві захищеного ґрунту, підлягають попередньому (при прийнятті на роботу) і періодичним медичним оглядам не рідше одного разу на рік.

14.2. Попередні та періодичні огляди організовують і проводять медичні комісії лікувальних закладів відповідно до ДНАОП 0.03-4.02-94 та додатками 1 і 2 до наказу МОЗ СРСР від 29.09.89 № 555.

14.3. До роботи з пестицидами допускаються особи, що пройшли медичний огляд, спеціальну підготовку та мають відповідні посвідчення, допуск та наряд на виконання робіт з пестицидами відповідно до Порядку одержання допуску (посвідчення) на право роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами.

14.4. Працівники повинні мати професійну підготовку відповідно до характеру виконуваних робіт.

14.5. До експлуатації та обслуговування електрифікованих машин, механізмів і обладнання допускаються особи, що досягли 18 років, пройшли навчання (з присвоєнням відповідної групи з електробезпеки), медичний огляд та інструктаж з охорони праці.

14.6. До робіт з пестицидами і мінеральними добривами не допускаються вагітні, та які годують груддю, жінки, особи молодше 18 років і працівники, які мають медичні протипоказання, визначені наказом Міністерства охорони здоров'я СРСР № 555 від 29.09.89 р.

14.7. Допуск осіб до постійної або тимчасової роботи з пестицидами і мінеральними добривами проводиться тільки після висновку медичної комісії.

14.8. Особи, допущені медичною комісією до роботи з пестицидами, повинні пройти навчання, інструктаж з охорони праці і знати прийоми надання першої долікарської допомоги при отруєнні пестицидами.

14.9. Фреонові холодильні установки повинен обслуговувати спеціально навчений персонал відповідно до НАОП 2.2.00-1.10-88, аміачні - до НАОП 8.1.00-

1.04-90.

14.10. До самостійних робіт по склінню і герметизації культиваційних споруд допускаються особи, що досягли 18 років, пройшли медичний огляд, спеціальне навчання і стажування протягом не менше двох робочих змін.

Учні професійно-технічних училищ і особи, що не досягли 18 років, працюють під контролем відповідальної особи: майстра навчального закладу, бригадира тощо.

14.11. Працівники, які зайняті на роботах з підвищеною небезпекою, передбачених ДНАОП 0.00-8.02-93, а також там, де є потреба у професійному підборі, проходять попереднє спеціальне навчання і перевірку знань з питань охорони праці при прийнятті на роботу та періодично не рідше одного разу на рік згідно з ДНАОП 0.00-4.12-99.

14.12. Навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці проводять згідно Положення розробленого і затвердженого на підприємстві відповідно до ДНАОП 0.00-4.12-99, а з питань пожежної безпеки -відповідно до НАПБ Б.02.005-94.

14.13. Особи, які в установленому порядку не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці до роботи не допускаються.

15. Відповідальність за порушення Правил

Керівники підприємств, установ, організацій та інші посадові особи несуть персональну відповідальність за виконання вимог Правил в межах покладених на них завдань та функціональних обов'язків згідно з чинним законодавством.

Особи, винні у порушенні цих Правил, несуть дисциплінарну, адміністративну, матеріальну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

За безпеку конструкції, правильність вибору матеріалу, якість виготовлення, монтажу, налагодження, ремонту і технічного діагностування, а також за відповідність об'єкта цим Правилам відповідає підприємство, установа, організація (незалежно від форми власності та відомчої належності), що виконує відповідні роботи.